

leven, het drijft tot de practijk. Ik heb er zelijk vanzelf spreekt niets tegen, dat men de zaak in de lengte en de breedte „principiël” beschouwt. Wel denk ik wel eens aan wat Spurgeon verhaald heeft van een predikant, die Paulus verklaarde. Deze ving aldus aan:

„Dit woord van den Apostel, mijne hoorders, is „zeer duister, en als ik het u verklaard zal hebben, „zal het nog duisterder wezen.”

Feit is, dat geen der quaesties in ons kerkelijk leven langs den weg der redeneering is opgelost: denk slechts aan de opleiding, de gezangen, het vrouwen-stemrecht etc. Nu kunnen deze zaken wel licht wachten, ik laat dit buiten discussie. Maar de evangelisatie kan niet wachten op het einde der beschouwingen. Bijv. er is ergens een evangelist noodig. Maar wie moet hem aanstellen, welken titel moet hij hebben? Belangrijke vragen: maar niet zoo belangrijk, dat het werk er op wachten moet. Noem hem desnoods „Pietje”, maar stel hem aan en zoek dan naderhand maar uit, hoe hij heeten moet.

Maar wij zijn er nog niet. Als Ds Kapteyn wat onderneemt, doet hij het goed. Na zijn verwijt van handigheidjes en dikke woorden, gaat hij voort:

„En daaruit blijkt dan tegelijkertijd het gevaar van „den evangelisatie-arbeid in sommige onderdeelen, „waarbij men soms den indruk ontvangt, dat overbluffen meer dan overtuigen het doel is.”

Die toespeeling is tamelijk doorzichtig. Zij dwingt mij een glimlach af. Wie in den evangelisatie-arbeid meer met het eigenlijke straatpubliek in aarakking komt, weet dat men overbluffen een uitgesloten zaak is, gesteld, dat het iemands doel ware. Het is een natuurlijke onmogelijkheid. En iemand overtuigen is een geestelijke onmogelijkheid. Zoo gereformeerd hoop ik te blijven. Wat getuigen natuurlijk niet uitsluit.

Hè, hè nu zijn wij er. Pardon, Ds Kapteyn bezint weer opnieuw. Boven een tweede artikel schrijft hij „Een „wilde” evangelist”.

In boven aangehaald artikel van N. B. over de „mentaliteit van den evangelist, vinden we die mentaliteit ook omschreven met de woorden „Een „echte evangelist is wild op zielen”. (Zij tusschen „haakjes” opgemerkt, dat N. B. Blijkbaar het door Dr Hepp voorgestelde woord „befkersteuning” nog „niet aanbevelenswaardig vindt. Dan zou men toch „zeker ook moeten spreken niet van „Evangelist” maar „Herkerstenist”).

Ziedaar, dat zijn nu twee handigheidjes, waar-

voor ik alle waardeering heb. Dat „wilde evangelist” en „herkerstenist” is kostelijk. Halde! Ds Kapteyn gaat dan verder:

„Doch wat die wilde evangelist aangaat, misschien „zijn er die zulk een mentaliteit erg ideel en zulk „een omschrijving er van eenvoudig schitterend „achten, hoewel we het ons ternauwernood kunnen „voorstellen.”

Deze mentaliteit moge naar dominee's opvatting niet ideel zijn, reëel is zij zeker. De brandende begeerte om zielen te helpen redden is sommigen als tot vleesch en bloed geworden. Dominee kan zich niet voorstellen, dat iemand de omschrijving schitterend vindt. Dat is ook minder noodig, als ze maar duidelijk is. Wat overigens deze uitdrukking betreft, hebben wij hier te maken met een eenvoudig misverstand tusschen hen, die meer hoofdzakelijk in „begrippen” en hen, die meer in „beelden” denken. Dat geeft hij zelf aan in zijn uitdrukking „ik kan mij ternauwernood voorstellen...” Wie aan de rijke en veelzins eigenaardige beeldspraak des Bijbels denkt, die op het eerste hooren wel eens doet glimlachen, zal zich niet zoo spoedig stooten aan een beeldsprakige uitdrukking.

In een volgend artikel hoop ik Ds Kapteyn verder te volgen in zijne beschouwingen.

N. B.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

De geschiedenis van den Meidag.

De breede rijen der socialistische arbeiders maken zich gereed om op den dag van ontluikend en ontwakend natuurlieven hun proletariaatshoogtij te vieren. De eerste Mei is hun dag. Het is de dag van hun vreugde en hun idealisme, van hun hopen en... strijden, en in de uitbottende schepping zien zij de profetie van het nieuwe, jeugdige leven, dat aan de ellendevolle maatschappij van heden verlossing en eeuwigen vrede brengen zal.

Hoe die Meidag ontstaan is?

Het is niet onbelangrijk dezen oorsprong na te gaan, en op deze wijze een stukje historie van het socialisme naar voren te brengen, omdat de 1 Mei-dag, het feest van den arbeid, ten nauwste verband houdt met de geschiedenis van de internationale socialistische organisatie, die door den wereldkrug der laatste jaren zulk een geweldigen knak heeft gekregen.

Die internationale is ten allen tijde gezocht.

Zij is reeds door Marx gepropageerd en tot stand

gave, tot medewerking uit. Bijna aller antwoord was gunstig, en de conditioneele toestemming tot gebruik van hun naam, door sommigen gegeven, scheen hem niet zoo helemmerend, of, met hoop op goed gevolg, zette hij zich tot het schrijven der inleiding, die het standpunt, den aard en het doel dezer uitgave voor het publiek moest verklaren.

Deze taak was niet licht. Gevoelt men, dat de gemeente in onze dagen niet aan zwevende uitwijkingen van wat voor haar een levensvraag is, maar aan een hartsterkend ja of neen omtrent de betrouwbaarheid van haren Bijbel behoefte heeft, dan zal men gereedelijk toegeven, dat de vraag naar de verhouding tusschen Gods Woord en de Schrift, in deze inleiding niet slechts aangestipt, maar met eenige grondigheid behandeld moest worden. Juist hieraan echter kleefde een eigenaardige moeilijkheid; condsdeels, wij er niet twee godgeleerden in ons land zijn, die hierover tot in elke bijzonderheid een gelijk gevoelen hebben, en anderdeels, wij men, ook bij eenstemmigheid der gedachten, zoo zelden eensluidend bleek in het woord, waarin men die gedachte uitsprak. Ik deinsde hiervoor echter te minder terug, wij dit gebrek aan eenparigheid van zelf het recht tot zekere elasticiteit van uitdrukking met zich bracht, en legde na volbrachten arbeid de pen neder in het stil vertrouwen, dat juist het vooropstellen van het geloofselement en het ontwerpen, niet van enkele trekken, maar van een beeld, dat zekere geheelheid vertoonde, aan allen, wier medewerking mij was toegezegd, een goeden bodem zou danken, om samen op te staan en samen op te werken.

De eerste aflevering nu, verlicht door twee gravures, de eene voorstellende: Mozes het beloofde land aanschouwende, en de andere: De inneming van Babylon door Cyrus, bevatte de inleiding, waarover later meer.

Op den geïllustreerden omslag was aan de binnenzijde het Prospectus afgedrukt, dat aldus luidde:

Nog altijd onthreekt er in onze beschaafde Volkslitteratuur op Godsdienstig gebied een „Geschiedenis der Openbaring.”

Wel vermenigvuldigen zich de uitgaven des Bijbels, met en zonder platen. Wel wies steeds het aantal van Bijbelsche Prachtwerken, die de tafereelen der gewijde geschiedenis, in keurigen vorm geschetst voor de oogden van het belangstellend publiek brachten. Wel werd door de uitgave van Prentbijbelletjes in eenvoudigen vorm ook voor de behoeften der jeugd gezorgd. Maar een Geschiedenis der Openbaring, die den geestelijken inhoud der Schrift in geschiedkundigen samenhang beschreef, verscheen niet.

Zelfs de „Blikken in de Openbaring” van den genaden Predikant Gunning konden, hoe voortreffelijk ook, deze leemte niet aanvullen, daar elke

gebracht, maar zij moest telkens weer hersteld worden, daar de onderlinge geschillen den band deden scheuren, en de eenheid der proletariërs, ten spijt van alle broederschapsleuzen, niet zoo gemakkelijk te handhaven bleek. Ook in het jaar 1888 zijn zulke pogingen tot nieuwe aaneensluiting der uiteengeslagen arbeiderspartij in het werk gesteld, en hebben geleid tot de internationale congressen van Londen 1888, Parijs 1889, Brussel 1891, Zurich 1893, Londen 1896, en Parijs 1900. Het tweede is voor ons onderwerp het meest van belang, omdat op dit congres ter den 1-Meidag besloten werd, hoewel hieraan terstond moet worden toegevoegd, dat dit besluit niet door de gansche arbeiderspartij genomen werd!

De heeren waren namelijk verdeeld.

Aan de eene zijde stonden de aanhangers van den Franschen socialist Paul Brousse, die een meer gematigd socialisme voorstond, en van revolutie en algemeene werkstaking afkeerig was, terwijl aan den anderen kant de onvervalschte Marxisten als de volgelingen van Jules Guesde en Auguste Blanqui de macht in handen zochten te krijgen. Beide partijen vergaderden afzonderlijk. Den 14en Juli 1889, op het eeuwfeest van de inneming van de Bastille, werden twee internationale congressen geopend, waarvan dat der Broussisten of Possibilisten het talrijkst, en dat der Guesdisten het radicalst was. Op dit congres waren o.a. de Duitschers tegenwoordig, die op het andere geheel ontbraken, n.l. Bebel, Liebknecht, Engels e.a. en hier werd Nederland vertegenwoordigd door den bekenden Domela Nieuwenhuis.

Het karakter van dit tegencongres is dus duidelijk. Het wil meer den consequenten, revolutionairen kant uit. Het kan niet meegaan met het getemperde socialisme van Brousse, dat de richting der zuiver-politieke actie verkiest, en van het Anarchisme niets hebben moet, maar het houdt zich strak aan Marx vast, en duldt geen concessies aan de anti-socialistische partij.

En al heeft het anarchisme ook op dit congres niet den boventoon; al is hier Domela Nieuwenhuis, die het parlementarisme aanviel, bestreden door Liebknecht, toch staat deze groep veel dichter bij de anarchisten, dan de partij der Broussisten, die zich bestist tegen deze uitersten kanten.

Welnu, op dit meer zuiver Marxistisch congres, werd op voorstel van Dormon, een gewezen mijnarbeiders, die 6 Dec. 1898 is gestorven, besloten, dat op 1 Mei 1890 de arbeiders in alle steden van Europa en Amerika in het

toeleg op geschiedkundigen samenhang hier ontbrak.

Toch kan men de behoefte aan zulk een geschiedenis zich niet ontveinen.

Wat van Moderne zijde geleverd werd, was te zeer wegcijfering der Openbaring, om Geschiedenis te kunnen zijn. Zij gaven uitnemende proeven van ontleedkunde, maar proeven op een lijk genomen. Van het innerlijk leven, van de physiologie der Schrift, zagen ze niets.

Niettemin is er aan die beschrijving van het innerlijke der Schrift, van haar geestelijk organische behoefte.

Er is een gaping gekomen in de geloovige Theologie. De ontwikkeling dier Godgeleerdheid heeft een tijdlang stilgestaan.

Van daar dat ook voor het gemeenteleven een stremming in den levensstroom der Schriftbelijdenis gekomen is.

De Schriftinhoud dreigt veruitwendigd, meer van de zijde der zedelijkheid, dan des geloofs opgevat te worden. Haar geschiedenis wordt tot een galerij van uitstekende voorbeelden verlaagd, en de Openbaring hoogst eenzijdig slechts in een deel van haar inhoud gezocht.

Is nu dit oppervlakkig, dit ongeestelijk, dit ongeloozig standpunt in de Godgeleerde kringen reeds lang verlaten, dan heeft de gemeente ook recht op de vruchten van den arbeid, die van Godgeleerde zijde aan de H. Schrift wert ten koste gelegd. Die vruchten worden in populaireren vorm door middel dezer schetsen aan het publiek aangeboden.

Ze beoogen duidelijkheid meer dan volledigheid. Aansluiting aan het gemeenteleven meer dan critiek op de krankheden die in het gemeenteleven bestaan.

Met de inleiding en verzameling der schetsen heeft Dr A. Kuyper zich belast en reeds nu hebben geachte Godgeleerden hun medewerking toegezegd, waarvan we slechts de H.H. Barger, Brouveld, J. Brummelkamp, Cramer, Doedes, Felix, Gunning, Hoedemaker, Hogerzeil, Lamers, Van Oosterzee, Roozemeyer, La Saussaye, Cohen Stuart en J. J. van Toorenbergen willen noemen.

Ze zullen opgehuisterd worden door de uitnemende gravures van Cassel, die haar burgerrecht in de sfeer der Christelijke kunst onbetwistbaar verworven hebben.

De uitgave zal plaats hebben in maandelijksche afleveringen, elk met 2 Staalgravuren geïllustreerd, en 2 vel kwarto groot.

In 20 afleveringen zal het werk compleet zijn. Elke aflevering zal den intekenaren berekend worden tegen den buitengewoon lagen prijs van 30 cent.

Zie verder het artikel van Dr G. Keizer: Dr A. Kuyper en de stad Tiel, Geldersche Kerkbode, 27 November 1920.

KUYPER-BIBLIOGRAFIE.

door

J. C. RULLMANN.

XXIX.

25. Bijbel-Album, Geschiedenis der Openbaring in Beeld en Schrift. Met medewerking van onderscheidene Godgeleerden. Tiel, H. C. A. Campagne. Eerste Aflevering, 1870. (Niet verder verschenen).

Omstreeks 1870 zagen verscheidene uitgaven het licht, die de kennis van den Bijbel onder ons volk trachten te verspreiden.

Zoo had S. van Velzen Jr. te Kampen een Staten-Bijbel met platen ter perse gelegd. Bij H. De Hoogh & Co. verscheen maandelijks een aflevering der Bijbelverklaring van Dächsel, bewerkt door F. P. J. C. van Lingon. Dezelfde uitgever stelde destijds de intekening open op een Prentbijbel voor kinderen met bijschriften door P. Huet, en de „Blikken in de Openbaring”, door J. H. Gunning Jr. waren pas in vier deelen compleet bij Hövoker en Zoon uitgekomen.

Daarenboven nu verscheen in het voorjaar van 1870 de eerste aflevering van een Bijbel-Album, bewerkt door Dr A. Kuyper, predikant te Utrecht.

Met den Tielschen uitgever had de auteur reeds relatie, toen hij nog in het naburige Beesd stond.

Door dezen aangezocht om een tweeden afdruck van de gravures, uit zijn plaatbijbel, met bijschriften te voorzien, sloeg Dr Kuyper dit verzoek ten stelligste af, zoo hiermee slechts illustratiën der gravures of stichtelijke bijschriften bedoeld werden. Zulk een werk toch scheen hem op de markt onzer godsdienstige lectuur volstrekt overbodig te zijn, en eer schadelijk dan goed te zullen werken, door bestending bij het geloovig publiek van een ongeestelijk-supranaturalistische opvatting der Schrift. Tot aanvaarding der taak verklaarde hij zich alleen dan bereid, zoo de platen tot begeleiders mochten dienen van historische schetsen over den gang van „Gods Openbaring tot redding eener in zonde wegzinkende menschheid”.

Zoodra de heer Campagne verklaarde, hierin te kunnen treden, nam Dr Kuyper dan ook de taak op zich, om, zoo de noodige mede-arbeiders te vinden waren, de uitgave te bezorgen van een veertigtal schetsen onder den titel: „Bijbelalbum, Geschiedenis der Openbaring in Beeld en Schrift”. Met duidelijke aanwijzing van de hoofdstrekking, die z.i. dit werk zou moeten hebben, noodigde hij daarop een aantal godgeleerden, wier bijzondere studie niet te ver afweek van den aard dezer uit-

op
va
re
soci
Dr
H
den
ders
soci
niet
tot
geve
Ha
dag
dag
kla
ri
de
en
te
alles
feest
dag,
orde
pita
listis
eers
dat
en
Op
16
van
onee
Nie
gewe
voor
An
en
He
strat
on
1891
die
Fr
Nu
van
Meid
vank
tegen
omge
kon
geste
verkl
s
c
h
d
g
o
d
g
w
d
d
s
b
e
De
scher
om
so
naar
gelate
veran
laag
den
ring
die
ro
eerste
in
hu
worde
actie
Zoc
en
ir
social
de
Er
der,
d
heeft
etoute
verhe
kende